

Inhoud

1	Inleiding	1
	Afspraken in dit boek	2
	De namen van macOS	2
	Nieuw in macOS Big Sur	3
	Big Sur installeren	9
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	10
	Contextmenu's	15
	Het toetsenbord	15
	Het belang van een reservekopie	17
	Vragen en oefeningen	18
2	Introductie macOS	21
	Het besturingssysteem macOS	22
	Het bureaublad	23
	Donkere modus	25
	Het dock	25
	Finder	29
	Menuopties in Finder	31
	Iconen in de menubalk	46
	Vragen en oefeningen	48
3	Mappen en bestanden	53
	Standaardmappen	54
	Voel u thuis in de thuismap	56
	Document creëren, bewaren en openen	58
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	62
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	68
	Meerdere bestanden tegelijk hernoemen	69
	Bestanden delen met AirDrop	70
	Bestanden delen met iCloud Drive	73

	Vragen en oefeningen	77
4	Navigeren, zoeken en organiseren	81
	Meer kijk op vensters	82
	Vensters en hun eigenschappen	82
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	92
	Finder-tabbladen	94
	Programmatabletten	95
	Toon info	96
	Mission Control	98
	Spaces	100
	Spotlight	102
	Slimme mappen maken	106
	Siri	107
	Het dock	
	111	
	Stapels	115
	Opslagruimte optimaliseren	118
	Uw iPhone of iPad beheren met Finder	122
	Vragen en oefeningen	124
5	Systeemvoorkeuren	129
	Overzicht van Systeemvoorkeuren	130
	Vragen en oefeningen	167
6	Programma's van macOS	171
	Werken met programma's	172
	De map Apps	175
	Hulpprogramma's	178
	App Store	181
	Foto's	183
	iMovie	184
	GarageBand	185
	iWorks	186
	Vragen en oefeningen	189

7	Aan de slag met programma's	193
	Contacten	194
	Agenda	199
	Notities	205
	Herinneringen	214
	Muziek, Podcast en TV	222
	Muziek	223
	Podcast	231
	TV	233
	Foto's	237
	Fotolader	248
	Photo Booth	249
	Time Machine	251
	Deelweergave	251
	Beeld in beeld	255
	Continuïteit	257
	Handoff	257
	Continuïteit-camera	259
	Bellen via de iPhone	262
	Sms-berichten	262
	Persoonlijke hotspot	263
	Universeel klembord	264
	Vragen en oefeningen	265
8	Aan de slag met internet	267
	Internetprogramma's	268
	Verbinding maken	268
	Mail	270
	Safari	290
	Berichten	311
	Berichtencentrum	324
	FaceTime	330
	iCloud	331
	Vragen en oefeningen	340
	Index	345

Inleiding

Wie vandaag een Apple-computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij gratis het besturingssysteem macOS Big Sur en diverse andere programma's meegeleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van macOS Big Sur en de bijbehorende programma's.

Afspraken in dit boek

Opdrachten en onderdelen in een programmamenu worden vetgedrukt. Op deze manier geven we aan waarop u met de muis moet klikken of welk onderdeel u met de muis moet aanwijzen. Ook knoppen, pictogrammen, menu-namen en tabbladen worden vet weergegeven.

Wanneer het de bedoeling is dat u een keuze in een menu maakt, geven we dit als volgt aan: Kies in Finder het menu **Ga, Recente mappen, Programma's** en selecteer de map **Documenten**.

Woorden in het Engels zijn cursief weergegeven: Plaats de muis boven het zoekresultaat en er verschijnt een informatievenster (*tooltip*).

Opdrachten die u moet typen worden in een ander lettertype weergegeven. Dat ziet er als volgt uit: Kies **Finder, Ga naar map** en typ `~/Library` in het invoerveld.

De namen van macOS

Om de verschillende versies van Apples besturingssysteem eenvoudig te kunnen onderscheiden zijn ze, behalve van een versienummer als 10.13, 10.14 enzovoort, tevens voorzien van een naam. Eerdere namen waren bijvoorbeeld OS X El Capitan en OS X Sierra. Bij de lancering van High Sierra ontdeed Apple zich van de naam OS X, omdat die niet meer paste in de huidige softwarelijn met besturingssystemen van Apple, met namen als iOS, watchOS en tvOS. Het besturingssysteem voor de Mac werd daarom omgedoopt tot macOS. Ofschoon de aanduiding OS X al uit de naam van Apples besturingssysteem is verdwenen, heeft versienummer 10 het maar liefst vijftien updates volgehouden. De nieuwste versie, macOS Big Sur (een verwijzing naar een kuststreek in Californië), is echter omgedoopt tot versie 11. Daar zijn meerdere redenen voor te bedenken. Allereerst is de gebruikersinterface op diverse fronten radicaal aangepast waardoor macOS steeds meer overeenkomsten heeft met iOS en iPadOS. De titel macOS 11 lijkt tevens de opmaat naar een nieuwe periode voor Apple waarin haar zelfontwikkelde Apple Silicon-processor een centrale rol zal spelen.

Apple Silicon Mac

Apple stapt over van Intel- naar ARM-processoren voor de ontwikkeling van alle toekomstige Mac-computers. De ARM-architectuur past beter bij de toekomstplannen van Apple met nóg dunnere, stillere en energiezuinigere Apple-apparaten. De overstap naar ARM verandert veel voor de gebruikers, maar ook voor de ontwikkelaars. macOS Big Sur is er op gericht om de overstap voor beide partijen zo naadloos mogelijk te laten verlopen. Universal 2, Rosetta 2 en virtualisatiesoftware helpen hierbij. De nieuwe versie van Xcode, het programmeergereedschap van Apple, stelt appmakers in staat om apps te maken die zowel op computers met een Intel- als ARM-architectuur werken. Dit maakt het ook mogelijk om iOS- en iPadOS-apps te gebruiken op een Apple Silicon Mac.

Nieuw in macOS Big Sur

Als u overstapt van een oudere macOS-versie naar Big Sur zal het ongetwijfeld opvallen dat er weer een en ander is veranderd aan het uiterlijk van Finder. Programmavensters zijn lichter en menu's en dialoogvensters bieden extra witruimte om de leesbaarheid te verbeteren. Dialoogvensters worden voortaan ook gedimd en in het midden van de app weergegeven. Het dock is transparanter en hangt iets boven de rand van het scherm. De iconen zijn nu vierkant met afgeronde hoeken, net als op iOS. Sommige onderdelen, zoals de navigatiekolom in een Finder-venster maken gebruik van extra kleur en de menubalk is iets hoger en transparant. Het contrast van een menu past zich aan de kleuren van het bureaublad aan.

Het gehoor wil ook wat, dus de systeem- en waarschuwingsgeluiden zijn eveneens gewijzigd en ook het opstartgeluid is terug van weggeweest. Daarnaast zijn er nog talloze nieuwe functies die niet direct zichtbaar zijn, maar wel degenlijk het functioneren van uw Mac verbeteren. Zo kunnen bijvoorbeeld macOS-updates worden geïnstalleerd op de achtergrond en beschermt Big Sur het systeemvolume door de exacte lay-out van de vaste schijf in de gaten te houden en in te grijpen bij manipulatie van buitenaf.

Widgets

In macOS Catalina namen we afscheid van enkele programma's. Van Dashboard bijvoorbeeld, een voorziening met handige widgets. Veel gebruikers waren bepaald niet blij dat de voorziening plotsklaps verdween. In Big Sur vinden we widgets terug in Berichtencentrum. Widgets en meldingen worden hierin gezamenlijk weergegeven en gegroepeerd per applicatie. U kunt direct

in de widget reageren op berichten, uw favoriete podcast beluisteren, uw agenda raadplegen en meer. U bepaalt zelf welke plek ze in Berichtencentrum krijgen. De widgets zijn beschikbaar in drie verschillende afmetingen.

Afbeelding 1.1 Widgets zijn weer helemaal hip. Maar vooral erg handig.

Het bedieningspaneel

Het bedieningspaneel is een nieuwe functie in macOS die rechtstreeks afkomstig is uit iOS en iPadOS. Het nieuwe menuonderdeel maakt het mogelijk om sneller toegang te krijgen tot veelgebruikte functies en voorzieningen, zoals de instellingen voor wifi, Bluetooth, AirDrop, nachtmodus en meer, zonder Systeemvoorkeuren te hoeven openen. U kunt instellen welke functies u in het paneel plaatst. Menuopties die u het meest gebruikt kunt u vastzetten in de menubalk waardoor u nog sneller toegang hebt tot deze onderdelen.

Afbeelding 1.2 Het bedieningspaneel biedt sneller toegang tot veelgebruikte functies en voorzieningen.

Safari

De nieuwe versie van Safari – volgens Apple eigen zeggen de grootste Safari-update ooit – bevat naast talloze zichtbare ook onzichtbare verbeteringen, zoals een lager energiegebruik en een langere batterijduur op draagbare Mac-modellen.

De gebruikersinterface van Safari bevat enkele subtiele aanpassingen en we kunnen het uiterlijk van het startscherm nu personaliseren met items zoals leeslijst, favorieten, iCloud-tabbladen, een privacyrapport en een achtergrondafbeelding. De nieuwe vormgeving van Safari zorgt ervoor dat u meer tabbladen tegelijk ziet. Als we de cursor boven een tabblad houden, verschijnt een voorvertoning van de pagina.

Om de inhoud op een webpagina te vertalen, hebt u geen externe website zoals Google Translate meer nodig, maar kan de pagina direct in Safari worden vertaald vanuit – of naar – het Engels, Spaans, Chinees, Frans, Duits, Russisch en Braziliaans-Portugees.

Safari-extensies hebben een eigen categorie gekregen in de App Store en zijn daardoor eenvoudiger vindbaar. Ontwikkelaars kunnen ook extensies van andere browsers aan Safari toevoegen. Safari vraagt de eindgebruiker overigens nog altijd bij welke websites u een extensie toegang wilt geven. Safari biedt ook nieuwe functies die helpen uw privacy te waarborgen tijdens het bezoeken van websites. ‘Slimme trackingpreventie’ verhindert bijvoorbeeld dat anderen uw surfgedrag volgen of hieruit profielen kunnen afleiden. Een nieuw wekelijks rapport op uw startpagina laat zien hoe Safari uw privacy heeft beschermd op door u bezochte websites. Klikte u tijdens het bezoek aan websites op de bijbehorende knop in de Safari-knoppenbalk dan kunt u direct zien welke ‘trackers’ Safari op dat moment blokkeert. Bij gebruik van iCloud-sleutelhanger waarschuwt Safari voortaan ook zodra bewaarde wachtwoorden in verkeerde handen zijn terechtgekomen en helpt u om deze gegevens te wijzigen.

Afbeelding 1.3 Safari voorkomt dat bedrijven een profiel van u opbouwen zonder uw toestemming.

Berichten

Het programma Berichten biedt ook diverse nieuwe functionaliteit, zoals groepsgesprekken, vastgemaakte gesprekken die bovenaan in het venster van Berichten worden geplaatst. Tapbacks, typindicatoren en recente berichten verschijnen boven het vastgemaakte gesprek. Vastgemaakte conversaties worden tevens gesynchroniseerd op andere Apple-apparaten die u gebruikt met hetzelfde Apple ID.

U kunt ook direct antwoorden op specifieke berichten in een gesprek. Het oorspronkelijke antwoord wordt dan automatisch een nieuwe berichtenreeks. Zo vindt u de antwoorden in een groepsgesprek voortaan veel sneller weer terug.

De optie Groepsfoto's zorgt dat een groep eenvoudig herkenbaar is met behulp van een afbeelding, zoals een foto, memoji of emoji.

Met de nieuwe optie, Vermeldingen, typt u een naam om eenvoudig aan te geven voor welke specifieke persoon een bericht is bedoeld. Wanneer u in een bericht wordt genoemd, wordt uw naam gemarkeerd. U kunt instellen dat u alleen meldingen ontvangt wanneer uw naam wordt vermeld in een actieve groep.

Het vinden van specifieke conversaties of bijlagen gaat ook weer sneller dankzij een lijst met relevante gesprekken, links en foto's.

Notities

Notities maakt het in deze nieuwe versie mogelijk om de lijst met vastgemaakte notities uit te klappen of samen te vouwen. De zoekfunctie van Notities toont de beste resultaten bovenaan. De **Aa**-knop biedt extra opmaakopties en tekststijlen die u direct kunt toepassen op geselecteerde tekst van een notitie. Ook de Continuïteit-camera is weer verbeterd zodat u scherpere scans met uw iPhone of iPad kunt maken, die automatisch en nauwkeuriger worden bijgesneden en die meteen in de notities op de Mac verschijnen.

Herinneringen

Het doel van Herinneringen is zeer basaal, maar er valt natuurlijk altijd wel iets te verbeteren aan de manier waarop we onze 'kattenbelletjes' maken en ontvangen. We kunnen nu herinneringen toewijzen aan personen met wie we lijsden delen. De functie is handig voor een taakverdeling voor betrokken personen bij een project, het organiseren van een surpriseparty of andere situaties waarin we met meerdere mensen samenwerken. Iedereen kan zo precies zien wie verantwoordelijk is voor bepaalde taken en wanneer – en of – ze zijn uitgevoerd.

Herinneringen geeft voortaan slimme suggesties met betrekking tot datums en locaties op basis van vergelijkbare herinneringen die we eerder hebben ingesteld. Aan de hand van de inhoud in een e-mailbericht geeft Siri nu suggesties in Mail om een herinnering te maken. Wie veel herinneringen maakt zal ook blij zijn met de optie om slimme lijsten eenvoudig aan te passen. De verbeterde zoekfunctie draagt bij aan het sneller vinden van de juiste herinneringen doordat nu gezocht kan worden op basis van personen, locaties of door u toegevoegde notities.

Dictafoon

U kunt gemaakte opnamen met Dictafoon nu in mappen bewaren. U kunt opnamen nu ook snel en eenvoudig als favoriet markeren, zodat u ze later makkelijk terugvindt. Opnamen die u met uw Apple Watch hebt gemaakt, alle onlangs verwijderde opnamen en uw favorieten worden nu automatisch in een eigen slimme map ondergebracht.

Dictafoon bevat in deze versie ook een functie om achtergrondgeluid en storende echo in de opname te verwijderen.

Foto's

Foto's heeft er eveneens enkele nieuwe functies en bewerkingsmogelijkheden bijgekregen. Zoals de mogelijkheid om videomateriaal te bewerken. U kunt de video roteren, bijsnijden en ook de bewerkingsfilters gebruiken. De retoucheertool gebruikt kunstmatige intelligentie om een foto van vlekjes, stofdeeltjes en andere oneffenheden te ontdoen.

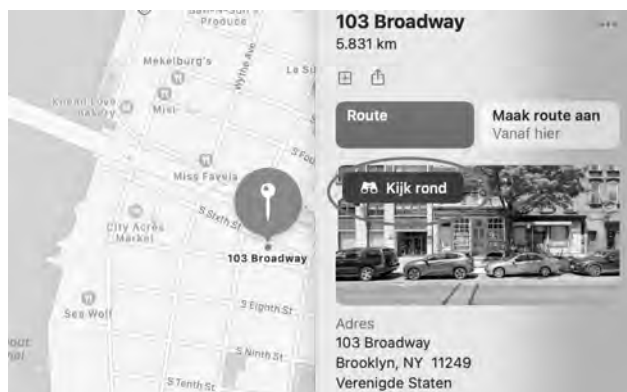
Hoewel het terugvinden van een specifieke foto in veel gevallen prima werkt met de beeldherkenningstechnologie in Foto's, kan het gebruik van onderschriften – voorheen beschrijvingen – bij uw foto's en video's hier nog beter aan bijdragen. U bekijkt en bewerkt onderschriften in het infopaneel. Als u de functie iCloud-foto's hebt ingeschakeld, worden alle onderschriften automatisch gesynchroniseerd op alle andere apparaten waarop u hetzelfde Apple ID gebruikt.

Foto's stelt nu ook een nog relevantere collectie foto's en video's samen met terugblikken. De videostabilisatie in de terugblikken is verbeterd en u hebt meer keuze uit muzieknummers, waarvan de lengte automatisch aan de film wordt aangepast.

Kaarten

Kaarten maakt nu optimaal gebruik van het grote scherm van uw Mac, waardoor u nog makkelijker een route kunt plannen. Een nieuwe functie zorgt dat u een bestemming vooraf uitgebreid kunt bekijken. Wie een nieuwe plek zoekt om te lunchen, winkelen of te wandelen, kan de door anderen samengestelde gidsen raadplegen, maar u kunt ook zelf gidsen maken voor uw eigen favoriete plekken en die met anderen delen.

Google Maps biedt natuurlijk al jaren *Streetview* waarmee we een uitgestippelde route helemaal van tevoren tot in de details kunnen bekijken. Kaarten biedt nu eindelijk ook de mogelijkheid om locaties op een dergelijke manier te bekijken.

Afbeelding 1.4 Kaarten biedt nu de optie om ook eerst even rond te kijken voordat u op pad gaat.

Kaarten toont voortaan ook hoogteverschillen, actuele verkeersinformatie en meer. Zodra de optie in ons land beschikbaar komt, wordt het ook heel eenvoudig om uw perfecte fietsroute te plannen en deze naar uw iPhone te sturen voordat u op de fiets stapt. De optie voor het bekijken van routes voor de elektrische auto toont nu ook de laadstations die u onderweg tegenkomt.

App Store

De App Store is een belangrijke schakel voor nieuwe software en updates. Het is dus logisch dat Apple wil dat u zich veilig voelt op deze plek. De App Store voorziet voortaan elke app van informatie over de wijze waarmee een app met uw gegevens omgaat. Net als bij etiketten op voedselproducten, weet u dus eindelijk wat u mogelijk in huis haalt. Apple verplicht ontwikkelaars om u, voordat u een app downloadt, zo transparant mogelijk te informeren of en hoe uw gegevens worden verzameld.

Geen 32-bitsapplicaties

Sinds macOS Catalina (versie 10.15) ondersteunt Apples besturings-systeem alleen nog 64-bitsprogramma's. Voor gebruikers die afhankelijk zijn van bepaalde 32-bitsapps kan deze ingrijpende verandering een reden zijn om de overstap naar Big Sur niet te maken, of in elk geval te wachten tot deze 'oudere' programma's beschikbaar zijn in een 64-bits-versie.

Voorkomen is beter dan genezen.

Als u voor het upgraden naar macOS Big Sur wilt weten of er 32-bitsapplicaties op uw Mac staan die u absoluut niet kunt missen, open dan het menu **Apple** en kies hierin **Over deze Mac**. Klik op **Systeemoverzicht** en hierna op **Systeemoverzicht**. Open het onderdeel **Software** en klik vervolgens op **Verouderde software**. U ziet nu een lijst met alle applicaties die verouderd zijn. Staan hier bepaalde apps tussen waarvoor (nog) geen 64-bitsversie bestaat, neem dan contact op met de maker van de software om te achterhalen of – en wanneer – er een update verschijnt. U kunt natuurlijk ook achterhalen of er een alternatief voor de 'oude' app bestaat.

Big Sur installeren

U vindt de gratis update voor Big Sur met het programma App Store. Voor een upgrade naar Big Sur moet uw Mac echter aan diverse voorwaarden voldoen. Upgraden is mogelijk vanaf Mac OS X Mountain Lion (10.8) of hoger. Apple-computers die geen gebruik kunnen maken van Metal 2 zijn niet geschikt voor een upgrade naar macOS Big Sur.

De volgende Mac-modellen ondersteunen macOS Big Sur:

- iMac (2014 en nieuwer)
- iMac Pro (2017 en nieuwer)
- Mac Pro (2013 en nieuwer)
- MacBook (2015 en nieuwer)
- MacBook Air (2013 en nieuwer)
- MacBook Pro (2013 en nieuwer)
- Mac mini (2014 en nieuwer)

Minimale systeemeisen: uw Mac moet een 64-bitsprocessor bevatten (een Intel Core 2 Duo of nieuwer). Vanaf versie OS X El Capitan 10.11.5 of hoger hebt u minimaal 2 GB RAM en minimaal 12,5 GB vrije schijfruimte nodig om de

update te kunnen installeren. Er is maximaal 18,5 GB vrije opslagruimte nodig om de upgrade vanaf eerdere releases uit te voeren.

Hoe oud is uw Mac?

Wellicht hebt u geen flauw idee hoe oud uw Mac is. Kies in dat geval het menu **Apple, Over deze Mac, Overzicht**. Naast de informatie over de Mac die u gebruikt, wordt vermeld hoe oud het model is.

Afbeelding 1.5 *Leer alles over uw Mac met Over deze Mac.*

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie nog niet zo lang met een computer werkt, leggen we eerst een aantal basishandelingen met de muis en het toetsenbord uit. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van macOS. Bent u hiermee al helemaal vertrouwd, dan kunt u dit deel natuurlijk overslaan en direct naar het volgende hoofdstuk gaan.

Muis in de hand

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms ziet u de cursor veranderen van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Cursor kwijt?

Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. Beweeg dan de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

Selecteren

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op het icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de oplichtende randen en bestandsnaam van het icoon dat het is geselecteerd. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

Afbeelding 1.6 *U kunt ook de vaste schijf een nieuwe naam geven.*

Blauw

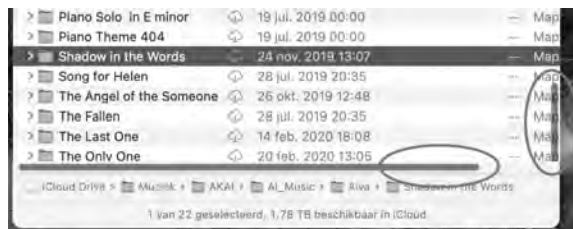
Klikt u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

Dubbelklikken

U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op het icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalken aan de zijkant van het venster.

Scrollen

Om door de inhoud van een pagina of venster te navigeren, scrolt u met de muis of via het trackpad. Scrol naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee helemaal aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod touch en iPad.

Afbeelding 1.7 *Met de schuifbalken kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.*

Met de standaardinstelling van macOS wordt de schuifbalk in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalken niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systeemvoorkeuren, Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

Afbeelding 1.8 Aan u de keuze of u de schuifbalken standaard in het venster wilt weergeven of niet.

Trackpad

Bij de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis geleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen zoals Mission Control en Launchpad activeren.

Bewegingen

macOS Big Sur gebruikt bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac met de Bluetooth-technologie.

Vergroten en verkleinen

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster, worden vensters getoond in volledige schermweergave. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

Afbeelding 1.9 De drie knoppen waarmee u elk venster – respectievelijk – sluit, minimaliseert en maximaliseert.

Vensters maximaliseren

Als u de inhoud van een Finder-venster wilt bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven, klik dan met ingedrukte Option-toets op het groene knopje van een venster.

Vensters maximaliseren met dubbelklik

Het is ook mogelijk om de inhoud van een map in een Finder-venster beter te bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven: dubbelklik dan op de titelbalk van het venster. Als dit niet werkt ga dan naar **Systeemvoorkeuren**, **Dock**. Activeer de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te en kies zoomen**.

Minimaliseren

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseerknop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

Afbeelding 1.10 De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van macOS. Met minimaliseren bergt u een scherm tijdelijk in het dock op.

Minimaliseren met dubbelklik

Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Kies **minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of klikt u in het menu **Finder, Venster** op de vensternaam.

Sluiten

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren. Dit wordt overigens alleen gevraagd als de functie **Vraag om wijzigingen te bewaren bij sluiten van documenten** is geactiveerd. U vindt deze instellingen in **Systeemvoorkeuren, Algemeen**.

Inhoud van map

Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien beschikbaar – een alternatief voor het programma gebruikt.

Slepen

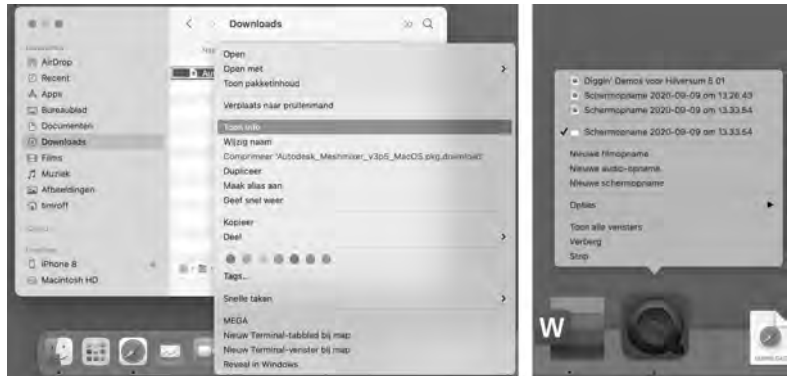
Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen, of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

De rechtermuisknop

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt, of met twee vingers klikken op het trackpad.

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (ook snelmenu's genoemd). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u weer andere opties.

Afbeelding 1.11 Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

Functietoetsen

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om opdrachten te activeren of extra functies te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Hiernaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van macOS gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functietoetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Mission Control

De voorzieningen Mission Control en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

Afbeelding 1.12 Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Touch Bar en Touch ID

Sommige nieuwe MacBook Pro-modellen zijn uitgerust met een zogeheten Touch Bar, een in het toetsenbord ingebouwde glazen strook die u kunt bedienen met Multi-Touch-gebaren. De Touch Bar bevindt zich op de plaats van de functietoetsen boven aan het toetsenbord en past zich automatisch aan uw werkzaamheden op de Mac aan. U krijgt relevante tools te zien waarmee u bekend bent, bijvoorbeeld de schuifknoppen om het volume en de helderheid aan te passen, maar de interactieve strook biedt ook methoden om door content te bladeren en intelligente typefuncties zoals emoji te gebruiken. In sommige apps kunt u de Touch Bar zelf instellen met de opdrachten die u zelf het handigst vindt. De Touch Bar kan ook worden gebruikt om uw Mac te ontgrendelen met Touch ID. Zo hebt u bijvoorbeeld veel sneller toegang tot systeeminstellingen en vergrendelde notities, of kunt u schakelen tussen gebruikersaccounts.

Pijltoetsen

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook wel 'cursortoetsen' genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma's verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Bijzondere toetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de ‘gewone’ toetsen. Daarmee krijgt u extra commando’s en functies in programma’s tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetscombinaties sneltoetsen.

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma’s en voorzieningen van macOS, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

Time Machine

MacOS Big Sur maakt automatisch een reservekopie voor u met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijven). Zodra de externe schijf geen vrije ruimte meer heeft, worden de oudste kopieën verwijderd om plaats te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Extra vaste schijf

Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB-, FireWire- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral media-bestanden zoals foto’s, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig prima betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Hoe groot is uw vaste schijf?

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u het icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

Plug in dat ding

Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

Afbeelding 1.13 U kunt bij het maken van een reservekopie met Time Machine ook specifieke bestanden uitsluiten.

Vragen en oefeningen

Met dit boek willen we graag bereiken dat u een breder inzicht krijgt in het besturingssysteem van uw Mac: macOS Big Sur. Daarom vindt u aan het eind van ieder hoofdstuk vragen en oefeningen die u hierbij helpen. Zo kunt u zelf controleren of u de behandelde onderwerpen uit een hoofdstuk goed hebt begrepen. Beschouw de vragen beslist niet als een examen, maar zie ze liever als een leuke quiz. De antwoorden op de vragen zijn doorgaans in de tekst van het betreffende hoofdstuk te vinden. Soms leggen we de lat iets hoger en moet u de informatie zoeken in een ander hoofdstuk of op internet.

Vragen

- 1 Noem drie voorgaande versies van het besturingssysteem voor de Mac.
- 2 Kunt u macOS Big Sur installeren op een iMac uit 2014?
- 3 Noem nog drie andere besturingssystemen die worden gebruikt op de computer, smartphone of tablet.
- 4 Hoe schaft u macOS Big Sur aan en wat kost het?
- 5 Ook macOS Big Sur biedt weer talloze nieuwe functies en toepassingen. Kunt u er minimaal drie noemen?